

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๘๐ พรรษามหาราชา

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ขอถวายบังคม บรมราช
พระมิ่งขวัญ ปกเกล้า ทุกเขตคาม
สถมเด็จพระภูมิพล มหาราช
ครองแผ่นดิน โดยธรรม นำพระทัย
พระปรีชา สวรรคต สรรพศาสตร์
ทางดนตรี ประพันธ์เพลง พระราชทาน
องค์จอมทัพ ศูนย์รวมใจ ไทยทั้งชาติ
ทุกสิบปี เกียรติพิพัฒน์ ตรีเศวต
ขอพระองค์ ทรงพระเกียรติ สิริสวัสดิ์
ดำรงลัตร์ วัฒนา สถิตาพร

พระจอมปราชญ์ เสด็จลัตร์ รัฐสยาม
สื่อพระนาม พระสุริยวัตร กษัตริย์ไทย
ทรงนำชาติ เนาสุข ทุกสมัย
สร้างกุศล ยิ่งใหญ่ ปรีชาชาญ
ประชาธิปไตย ประดิษฐ์คิด ทุกทิศฐาน
ทรงสร้างฐาน สยามคดี ประชาไทย
ธ ครองราชย์ สิริสมบัติ นริดิติย์
ประชาไทย ที่อุทกถิ่น ถวายพระพร
พูนพิพัฒน์ ภิรมย์ โสมสร
ประนมกร ขอพระองค์ ทรงพระเจริญ

- 80 พรรษามหาราชา
- พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- ปัญหามลพิษทางเสียงจากสนามบินสุวรรณภูมิ
- มลพิษจากหมอกควันข้ามแดน
- มลพิษทางอากาศจากรถยนต์
- คุณภาพอากาศ
- คุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน
- 3Rs กับการบริหารจัดการของเสีย
- การสร้างเสริมประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- การลักลอบทิ้งกากสารเคมี
- สถิติเรื่องร้องเรียน
- 7 อุปนิสัยของนักบริหารระดับแนวหน้า

ทักษทาย...

สวัสดิ์ค๊ะ หมายเหตุมลพิษฉบับนี้ นำเสนอเรื่อง ๘๐ พรรษามหาราชชา เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติในวโรกาสฉลองพระชนมายุครบ ๘๐ พรรษาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยนำเสนอความเป็นมาของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการแรก ถนนสายห้วยมงคล และยังได้หยิบยกเอาพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาให้อ่านกัน นอกจากนี้ ยังนำเสนอการแก้ไขปัญหามลพิษทางเสียงจากสนามบินสุวรรณภูมิ มลพิษจากหมอกควันข้ามแดน และการรายงานสถานการณ์มลพิษต่างๆ เช่น คุณภาพน้ำ คุณภาพอากาศ และสถิติเรื่องร้องเรียน รวมถึงบทความทางวิชาการอื่นๆ

พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พระราชทานเนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา
ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต
วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๒

"...ขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทยพอลู่พอกิน มีความสงบ และทำงานตั้งอธิษฐาน ตั้งปณิธานในทางที่จะให้เมืองไทย อยู่แบบพอลู่พอกิน ไม่ใช่จะรุ่งเรืองอย่างยอด แต่ว่ามีความพอลู่พอกิน มีความสงบ เปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ถ้าเรารักษาความพอลู่พอกินนี้ได้ เราก็จะยอดยิ่งยวดได้...ฉะนั้น ถ้าทุกท่านซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีความคิดและมีอิทธิพล มีพลังที่จะทำให้ผู้อื่นซึ่งมีความคิดเหมือนกัน ช่วยกันรักษาส่วนรวมให้อยู่ดีกินดีพอสมควร ขออย่าพอดูร พอลู่พอกิน มีความสงบ ไม่ให้คนอื่นมาแย่งคุณสมบัตินี้จากเราไปได้ ก็จะเป็นของขวัญวันเกิดที่ถาวรที่จะมีคุณค่าอยู่ตลอดกาล..."

ที่ปรึกษา นายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา

อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

บรรณาธิการ นายรังสรรค์ บิ่นทอง

ผู้อำนวยการกองแผนงานและประเมินผล

กองบรรณาธิการ นางสาวจิระนันท์ เหมพูลเสริฐ
นายนิชร คงเพชร
นางเกวลิน วงศ์เศรษฐศิริ
นางสาวบรรจง ประภาณานันท์
นายโกสุม เผือกทอง
นางสาวพัชรวรรณ แก้วก่า

รักษาการหัวหน้ากลุ่มวิเคราะห์แผนและประเมินผล
รักษาการหัวหน้างานประชาสัมพันธ์
นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 6ว
พนักงานพิมพ์ดีดชั้น 3
นักวิชาการโสตทัศนศึกษา
นักวิชาการเผยแพร่

สนับสนุนข้อมูลโดย

- สำนักจัดการคุณภาพน้ำ
- สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง
- ฝ่ายตรวจและบังคับการ
- กองนิติการ

- สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย
- กองแผนงานและประเมินผล
- ฝ่ายคุณภาพสิ่งแวดล้อมและห้องปฏิบัติการ
- สำนักงานเลขานุการกรม

ถนนสาย ห้วยมงคล แรกเริ่มโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

พระมหากษัตริย์ประจักษ์ราชฎี
พัฒนาราษฎรทุกแดนดิน
โครงการแรกเอื้ออำนวย "ห้วยมงคล"
เพื่อเกษตรอำเภพระทองชัย
ทุกปีปฏิบัตพระทองงาน
หลาทหลายพันอายุสุขทุกประเด้น

เป็นบุญชาติชนสุขที่ทุกถิ่น
คุ้มชีวินตฤประทีปอัองชีพไทย
มี "ถนน" พระกรุณาฟ้าัดใต้
ชุมชนที่อุททินไกลคความล้ำเค็ญ
ก่อโครงการทรงค่าแห่งทอ้าเห็น
พระทรงเป็นพระร่วมเกล้าเทอ้านิกร

ปวงชนชาวไทยและชาวโลกทราบดีว่า โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ **พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว** ทรงพระกรุณาพระราชทานเพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่อาณาประชาราษฎร์ ตลอดระยะเวลาแห่งการดำรงสิริราชสมบัติ ๖๐ ปีที่ผ่านมา มีมากกว่า ๒,๐๐๐ โครงการ แต่...คงมีคนจำนวนน้อยที่ทราบว่า **"โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ"** โครงการแรกเริ่มขึ้นที่ใดและเมื่อไร?

เมื่อพุทธศักราช ๒๔๙๕ วันหนึ่ง ท้องฟ้าโปร่ง อากาศแจ่มใส ที่ **"บ้านห้วยมงคล"** ตำบลหินเหล็กไฟ ที่แม้จะเป็นตำบลในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมืองตากอากาศชายฝั่งทะเลตะวันตกที่ในระยะนั้น เป็นที่นิยมมากของผู้มีอันจะกินจากกรุงเทพฯ และอยู่ไม่ไกลจากตลาดหัวหิน แต่ก็ยังไม่มี "ถนน" จากหมู่บ้านออกสู่ตลาดหัวหิน ระยะทางประมาณ ๒๐ กิโลเมตร

ชาวบ้านห้วยมงคลที่เป็นเกษตรกรปลูกพืชผล เช่น ข้าวโพด ผักผลไม้ หากจะขายพืชผลนารายได้ไปเลี้ยงครอบครัวจะต้องบรรทุกพืชผลใส่รถเข็นมาตามทางดิน ใช้เวลาถึง ๒ วัน ๒ คืน กว่าจะถึงตลาดหัวหิน ซึ่งบางครั้งพืชผลก็เน่าเสียก่อนที่จะขายได้ ถ้าจะให้เร็ว ต้องเช่าเหมา **"รถจี๊ป"** ที่สามารถบุกไปในถนนดินขรุขระเป็นหลุมเป็นบ่อได้แต่ต้องเสียค่าเช่าเหมาถึงเที่ยวละ ๕๐๐ บาท ไม่คุ้มกับราคาพืชผลที่ขายได้ เพราะข้าวโพดสมัยนั้นขายได้เพียงกระสอบละ ๘ บาท หรือถ้าคนในหมู่บ้านเจ็บป่วยหนัก ก็ออกไปหาหมอไม่ทันการ...

วันนั้น...มีรถยนต์รูปร่างแปลกคันหนึ่งอูตสาหะบุกเข้าไปถึง **"บ้านห้วยมงคล"** แล้วไปตกหล่มติดอยู่หน้าบ้านเลขที่ ๑๔๓ หมู่ ๖ ของ **"ลุงรวย งามขำ"** เกษตรกรใจอารี มีคนแต่งกายชุดทหาร ตำรวจประมาณ ๑๐ คน ช่วยกันดันรถจะให้หลุดจากหล่ม

"ลุงรวย" ใจอารีไม่รอช้าปราดเข้าช่วยทันที พร้อมกับเรียกเพื่อนบ้านให้ออกมาช่วยด้วย โดยที่ลุงรวยก็ไม่ทราบว่าเป็นเจ้าของรถที่ขับ

มาติดหล่มนั้นเป็นใคร ครั้นเมื่อเจ้าของรถซึ่งเป็น **"ชายหนุ่ม"** สวมแว่นตากับ **"หญิงสาว"** ลักษณะงดงามมีราศี ลงจากรถมาปรากฏแก่ตา **"ลุงรวย"** ลักพักหนึ่งแล้ว **"ลุงรวย"** จึงเพิ่งนึกขึ้นได้ถึงคำบอกเล่าของผู้ใหญ่บ้านเมื่อหลายวันก่อนว่า **"พระเจ้าอยู่หัว"** กับ **"สมเด็จพระราชินี"** จะเสด็จพระราชดำเนินมาที่หัวหิน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้รับสั่งถาม **"ลุงรวย"** ถึงปัญหาของหมู่บ้าน ซึ่ง **"ลุงรวย"** ก็ได้กราบบังคมทูลว่า **"อยากได้ 'ถนน' มากที่สุด"** ก่อนเสด็จพระราชดำเนินกลับ ได้พระราชทาน **เงินก้อน** แก่ **"ลุงรวย"** ซึ่งลุงรวยได้เชิญไปขึ้นหิ้งบูชาไว้ตลอดชีวิต

และแล้ว...หลังจากวันนั้นต่อมาอีกไม่นาน ก็มีตำรวจพลร่มจำนวนหนึ่งนำอุปกรณ์มาโกพื้นทีสร้าง **"ถนน"** ใช้เวลาสร้างประมาณ ๑ เดือน นับแต่นั้น **ชาวบ้านห้วยมงคลก็มีถนนออกจากหมู่บ้านสู่ตลาดหัวหิน** ใช้เวลาเพียง ๑๕ - ๒๐ นาที ด้วยเดชพระบารมี

"ถนนสายห้วยมงคล" มิได้เป็น **"มงคล"** เฉพาะแก่ชาวบ้าน **"ห้วยมงคล"** ของอำเภอหัวหินเท่านั้น หากแต่เป็น **"มงคล"** แก่พสกนิกรชาวไทยทั่วประเทศ เนื่องจากเป็น **"ถนนมงคล"** สายแรกเริ่ม เส้นทางบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่อาณาประชาราษฎร์ที่ยาวหาที่สุดมิได้ ทอดไปสู่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมากกว่า ๒,๐๐๐ โครงการ กระจายไปทั่วทุกภูมิภาค นำพระมหากษัตริย์คุณของพระบรมมหาราชเจ้าปกแผ่ไปคุ้มเศียรเกล้าประดุจ **"ประทีปแห่งแผ่นดิน"** อันส่องสว่างเจิดจ้า นำความร่มเย็นเป็นสุขมาสู่อาณาประชาราษฎร์ถ้วนหน้า ทั้งในชนบทและชุมชนเมืองของไทย ตลอดจนของประเทศเพื่อนบ้าน

ชาวบ้าน **"ห้วยมงคล"** ตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จึงล้วนยินดีและภาคภูมิใจในมงคลที่ผืนดินของ **"ห้วยมงคล"** ได้เป็นที่ประทับรอยพระบาทแรกของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไว้เป็นประวัติศาสตร์แห่งการทรงศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของราษฎร

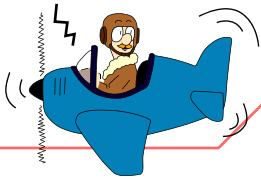
ของพระองค์ ซึ่งได้ทรงประจักษ์ว่า แม้ชุมชนที่อยู่ห่างไกลความเจริญไม่ถึง ๒๐ กิโลเมตร เช่นที่ "ห้วยมงคล" นี้ ราษฎรก็ยังมีคุณภาพชีวิตที่ยากแค้นลำเค็ญและด้อยโอกาสเป็นอย่างยิ่ง

"ถนนสายห้วยมงคล" จึงเป็น "ถนนมงคล" ของชาวไทยทั้งแผ่นดิน เพราะนับแต่นั้นเป็นต้นมา "รอยพระบาท" ของพระเจ้าอยู่หัวก็ทรงประทับเหยียบย่างไปถึงถิ่นทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ ไม่ว่าจะใกล้หรือห่างไกลทุรกันดารเพียงใดก็ตาม ดังที่ "มัญญ มุขประดิษฐ์" ข้าราชการ

บริหารผู้ตามเสด็จรับใช้เบื้องพระยุคลบาทใน "โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ" ได้กล่าวไว้ว่า

เหตุฉะนี้ จึงไม่เป็นสิ่งที่เกินจริงแม้สักนิด หากจะมีใครสักคนกล่าวว่า "ไม่มีที่แห่งใดในประเทศไทยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไม่เคยย่างพระบาทไปถึง" และไม่ใช่เรื่องแปลก หากใครคนนั้นจะกล่าวอีกว่า "ไม่มีแห่งหนตำบลใดในประเทศจะปราศจากเสียงซึ่งความรัก ความผูกพันและความจงรักภักดีที่พลกนิกรชาวไทยมอบถวายแด่... พระเจ้าแผ่นดินของประชาชนพระองค์นี้..."

ที่มา : คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ถนนสายห้วยมงคล แรกเริ่มโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สกสท.-รายสัปดาห์ ฉบับที่ ๒๗๐๓ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๙

ปัญหามลพิษทางเสียงจากสนามบินสุวรรณภูมิ

นางสาวนันท์วัน ว.สิงหะเชนทร์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 6ว
สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง

สนามบินสุวรรณภูมิเปิดตัวอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2549 หลังจากเปิดดำเนินการมีเรื่องร้องเรียนเนื่องจากผลกระทบของเสียงเครื่องบินไปยังหน่วยงานและสื่อต่างๆ โดยมีสถิติการร้องเรียนมาที่กรมควบคุมมลพิษตั้งแต่เปิดดำเนินการจนถึงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2549 จำนวน 93 ราย

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษและกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการตรวจสอบสถานการณ์การบินและระดับเสียงจากสนามบินสุวรรณภูมิ รวมทั้งประเมินผลกระทบของมลพิษทางเสียงที่เกิดขึ้นเชิงพื้นที่ และจัดทำแผนที่ระดับเสียงในพื้นที่โดยรอบสนามบิน

ผลการตรวจสอบสรุปได้ว่าหลังจากการเปิดใช้ท่าอากาศยานพบว่าระดับเสียงเฉลี่ย (Leq) 24 ชั่วโมง มีค่าสูงขึ้น 3 - 20 เดซิเบลเอ (dBA) โดยบางพื้นที่มีระดับเสียงเกินมาตรฐานระดับเสียงโดยทั่วไป (มาตรฐานไม่เกิน 70 dBA) ผลการเปรียบเทียบปัญหาผลกระทบทางเสียงที่เกิดขึ้นจากสนามบินสุวรรณภูมิ ระหว่างสถานการณ์การบินที่เกิดขึ้นจริง เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2549 (เที่ยวบินสูงสุด 46 เที่ยวบิน/ชั่วโมง) กับสถานการณ์การบินที่ระบุไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (เที่ยวบินสูงสุด 76 เที่ยวบิน/ชั่วโมง) โดยพิจารณาจากแผนที่ระดับเสียง พบว่าพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากมลพิษทางเสียงในแนวเส้นเสียง NEF (Noise Exposure Forecast) มากกว่า 40 จากสถานการณ์การบินจริง เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2549 มีเพิ่มขึ้นมากกว่าที่ระบุไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมีสิ่งปลูกสร้างที่ต้องทำการโยกย้ายจากเดิม 108 หลัง เพิ่มขึ้นอีก 222 หลัง นอกจากนี้ พื้นที่ในแนวเส้นเสียง NEF มากกว่า 40 ในอนาคตจะขยายเพิ่มมากขึ้นไปอีก จากปัจจุบัน ตามจำนวนเที่ยวบินที่เพิ่มขึ้น (ทางวิ่งที่ 1 และ 2 ของสนามบินสุวรรณภูมิสามารถรองรับเที่ยวบินได้สูงสุด 76 เที่ยวบิน/ชั่วโมง) และจะมีสิ่งปลูกสร้างที่ต้องทำการโยกย้ายเพิ่มขึ้นอีก

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงจัดประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดมาตรการจัดการปัญหาผลกระทบทางเสียงจากสนามบินสุวรรณภูมิและได้นำมาตรการดังกล่าวเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

เพื่อทราบ ในการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2549 ซึ่งต่อมากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและกระทรวงคมนาคมได้เสนอแนวทางการจัดการปัญหาผลกระทบทางเสียงจากสนามบินสุวรรณภูมิต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ในการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2549 โดยคณะรัฐมนตรีมีมติสรุปได้ดังนี้

1. เห็นชอบตามมาตรการทางเทคนิคเพื่อลดมลพิษทางเสียงจากอากาศยาน โดยการกำหนดการบินขึ้น - ลง การปรับเปลี่ยนเส้นทางการบินให้มีผลกระทบต่อชุมชนน้อยที่สุด และการกำหนดประเภทของอากาศยานที่จะใช้สนามบินให้มีระดับเสียงไม่เกินกว่าที่มาตรฐานกำหนดไว้
2. มอบหมายให้บริษัทมหาชนจำกัด ท่าอากาศยานไทย (ทอท.) เร่งเจรจาซื้อที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจากผู้ได้รับผลกระทบจากมลพิษทางเสียงในระดับเส้นเสียงตั้งแต่ NEF 40 ขึ้นไป ตามผลการสำรวจระดับเสียงของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและในเดือนตุลาคม 2549 ให้เสร็จโดยเร็ว
3. มอบหมายให้กระทรวงคมนาคมร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ ทอท. สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลผู้ได้รับผลกระทบจากมลพิษทางเสียงเพิ่มเติมในกรณีที่มีการขึ้น - ลง ของเครื่องบินเต็มขีดความสามารถสูงสุดของทางวิ่งที่ 1 และ 2 เพื่อให้ทราบจำนวนผู้ได้รับ

ความเดือดร้อนที่ถูกต้องครบถ้วน และเมื่อทราบแล้ว ให้ ทอท. เร่งดำเนินการ การเจรจาซื้อคืนที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (ระดับเส้นเสียง NEF 40 ขึ้นไป) หรือจ่ายค่าชดเชยเพื่อปรับปรุงอาคารและสิ่งปลูกสร้าง (ระดับเส้นเสียง NEF 30 - 40) ให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว

4. มอบหมายให้ ทอท. เร่งประสานกับการเคหะแห่งชาติเพื่อจัดหาพื้นที่ที่จะรองรับการโยกย้ายผู้ได้รับผลกระทบจากมลพิษทางเสียงในกรณี ที่ผู้ที่ได้รับผลกระทบไม่สามารถหาที่อยู่ใหม่ได้

5. มอบหมายให้ ทอท. รับผิดชอบดูแลพื้นที่ที่มีการซื้อที่ดินและ สิ่งปลูกสร้างไปแล้ว เพื่อไม่ให้มีผู้อยากกลับเข้ามาอยู่ใหม่หรือบุกรุกเข้าไป ใช้ประโยชน์โดยไม่ได้รับอนุญาต

6. มอบหมายให้กระทรวงคมนาคมร่วมกับกระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติฯ พิจารณาแนวทางในการออกกฎ ระเบียบ เพื่อควบคุมประเภท การใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อไม่ให้มีการสร้างสิ่งปลูกสร้างใหม่ที่มีความอ่อนไหว ต่อมลพิษทางเสียง

7. มอบหมายให้ ทอท. เร่งติดตั้งสถานีตรวจวัดระดับเสียง จำนวน 13 สถานี และติดตั้งสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศตามที่กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติฯ กำหนด

8. มอบหมายให้ ทอท. ดำเนินการจัดทำ EIA ในกรณีที่จะมีการ เพิ่มทางวิ่งที่ 3 และ 4 โดยเร่งด่วน

9. มอบหมายให้ ทอท. ร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ ทรัพยากรระดับมลพิษทางอากาศและมลพิษอื่นๆ

10. มอบหมายให้กระทรวงคมนาคม แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับการ ดำเนินงานตามมาตรการทางเทคนิคและการชดเชยผู้ได้รับผลกระทบ โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมดำเนินการ เพื่อให้การดำเนินงาน สัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรม

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุม มลพิษได้จัดทำแผนที่เส้นระดับเสียง NEF ประเมินพื้นที่ที่ได้รับผล กระทบเพิ่มเติม ในกรณีที่มีการขึ้น - ลง ของเครื่องบินเต็มขีดความ สามารถสูงสุดของทางวิ่งที่ 1 และ 2 แล้วเสร็จ และได้ส่งให้กระทรวง คมนาคม และ ทอท. เพื่อจัดทำฐานข้อมูลผู้ได้รับผลกระทบตามมติ คณะรัฐมนตรีต่อไป

นอกจากนี้ กรมควบคุมมลพิษยังได้จัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อติดตามความก้าวหน้าการดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษทางเสียง จากสนามบินต่อไปเป็นระยะๆ

ตาราง ความเหมาะสมในการใช้ที่ดินสำหรับพื้นที่ในแนวเส้น NEF ต่างๆ

การใช้ที่ดิน	ความเหมาะสม		
	NEF < 30	NEF 30-40	NEF > 40
ที่อยู่อาศัย	ได้	— ^(ข)	ไม่ควร
โรงแรม โมเต็ล สำนักงาน อาคารสาธารณะ	ได้	ได้ ^(ค)	ไม่ควร
โรงเรียน โรงพยาบาล โบสถ์ โรงมหรสพในอาคาร ห้องประชุม	ได้ ^(ค)	ไม่ควร	ไม่ควร
พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม	ได้	ได้	— ^(ค)
อิมจันทร์กลางแจ้ง โรงมหรสพ/ห้องประชุม/ห้องเรียน	ได้ ^{(ก), (ค)}	ไม่ควร	ไม่ควร
นันทนาการกลางแจ้ง (ไม่มีผู้ชม) ได้	ได้	ได้	ได้

หมายเหตุ

- (ก) ควรวิเคราะห์ผลกระทบทางเสียงอย่างละเอียดสำหรับห้องประชุมทั้งในร่มและกลางแจ้งและโรงมหรสพ/ห้องประชุม/ห้องเรียนกลางแจ้งทั้งหมด
- (ข) ผู้ที่อยู่อาศัยบางรายอาจร้องเรียน อาจมีการรวมกลุ่มเพื่อฟ้องร้อง ไม่ควรสร้างที่อยู่อาศัยใหม่ การก่อสร้าง อพาร์ทเมนต์ควรใช้หมายเหตุ ข้อ (ค) ด้วย
- (ค) ควรดำเนินการวิเคราะห์ข้อกำหนดต่างๆ ของอาคารสำหรับการลดเสียง และการควบคุมเสียงต่างๆ ควรรวมอยู่ในการออกแบบสิ่งก่อสร้าง
- ไม่มีข้อเสนอแนะ

ที่มา : Baryl, M. (1978). Handbook of Noise Assessment. New York. Van Nostrand Reinhold Company

ผลกระทบต่อระบบการได้ยิน (ในพื้นที่ใดๆ) : ระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชั่วโมง (Leq) เกิน 70 dBA

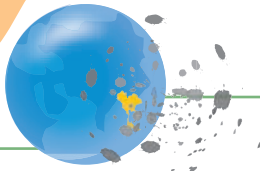
ผลกระทบด้านการรบกวน (จากกิจกรรมสนามบิน) และความเหมาะสมในการใช้พื้นที่ :

NEF < 30 เหมาะกับการใช้ที่ดินทั่วไป และที่อยู่อาศัยหนาแน่นต่ำ อาจมีการร้องเรียนเป็นครั้งคราว

NEF 30 - 40 ไม่เหมาะสำหรับเป็นที่ตั้งของโรงเรียน โรงพยาบาล ศาสนสถาน อาคารที่มีห้องประชุม เริ่มมีการร้องเรียนถึงมีการร้องเรียนบ่อยครั้ง

NEF > 40 ไม่เหมาะสำหรับการใช้ที่ดินใดๆ ยกเว้นในส่วนที่อ่อนไหวต่อเสียงน้อย และได้รับการออกแบบมา สำหรับพื้นที่ที่มีเสียงในระดับสูง (NEF เป็นค่าทางเสียงค่าหนึ่งที่คำนวณจากประเภทของเครื่องบิน ทางวิ่งและเส้นทางการบินที่ใช้ จำนวนเครื่องบินช่วงกลางวัน และช่วงกลางคืน และค่าคงที่ต่างๆ NEF เป็นปริมาณสะสม โดยหากมีจำนวนเครื่องบินในเส้นทางใดมาก NEF จะมีค่ามาก)

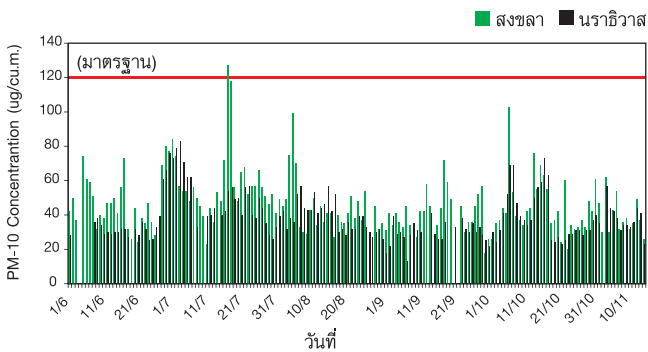
มลพิษจากหมอกควันข้ามแดน พลกระทบต่อภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย ปี 2549

นางสาวพิพร เพชรทอง นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 5
สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง

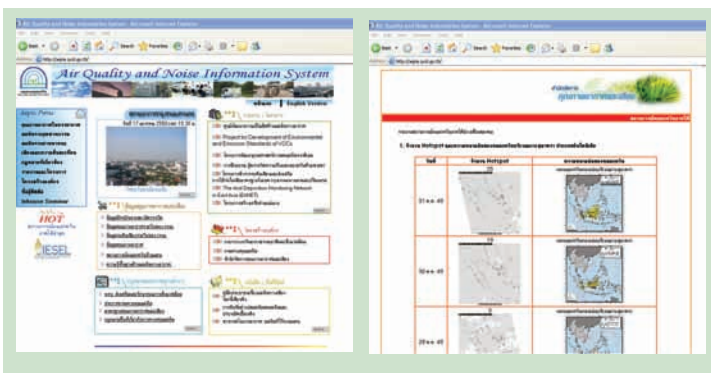
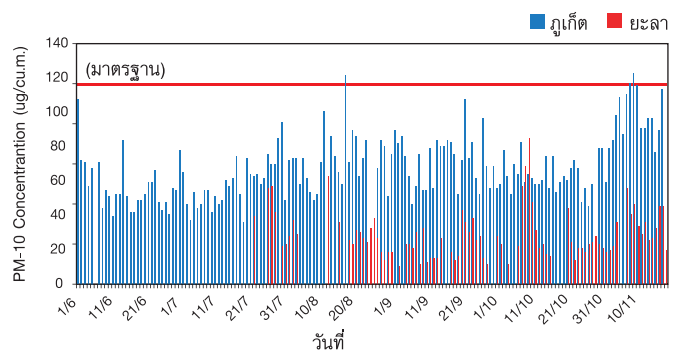
กรมควบคุมมลพิษ ได้ติดตามเผ่าะวังสถานการณ์หมอกควันในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย ซึ่งมักเกิดขึ้นเป็นประจำทุกปีในช่วงเดือนกรกฎาคม - เดือนสิงหาคม โดยมีสาเหตุมาจากไฟป่าในบริเวณเกาะสุมาตราและบอร์เนียว ประเทศอินโดนีเซีย โดยใช้ข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม และ Hotspot Map ของศูนย์อุตุนิยมวิทยาเฉพาะทางอาเซียน (ASMC) ประเทศสิงคโปร์ พบว่าในปี 2549 มีการเพิ่มสูงขึ้นของจำนวน Hotspot (จุดซึ่งแสดงตำแหน่งของการเกิดไฟบนดิน/ไฟป่าในภาพถ่ายดาวเทียม) บริเวณเกาะสุมาตรา ประเทศอินโดนีเซีย เป็นระยะตั้งแต่ต้นเดือนกรกฎาคมเป็นต้นมาและพบการปกคลุมของหมอกควันหนาแน่นปานกลางถึงหนาแน่นมากติดต่อกันเป็นเวลานาน ส่งผลให้ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM₁₀) เพิ่มสูงขึ้น และค่าทัศนวิสัยลดลง ทั้งในพื้นที่ประเทศอินโดนีเซีย และในประเทศข้างเคียง เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ รวมถึงพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย ซึ่งพบ Hotspot สูงสุดจำนวน 574 จุด ในวันที่ 2 ตุลาคม 2549

ข้อมูลปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM₁₀) จากสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศของกรมควบคุมมลพิษ ในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย พบการเพิ่มสูงขึ้นของปริมาณ PM₁₀ เฉลี่ย 24 ชั่วโมง เป็นระยะ สอดคล้องกับการเพิ่มสูงขึ้นของจำนวน Hotspot บริเวณเกาะสุมาตรา ประเทศอินโดนีเซีย แต่ค่าที่พบส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน (ไม่เกิน 120 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และไม่สูงถึงระดับที่จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนยกเว้นข้อมูลจากจังหวัดสงขลา ในวันที่ 17 กรกฎาคม 2549 ที่พบปริมาณ PM₁₀ เฉลี่ย 24 ชั่วโมง สูงสุดที่ 127 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งสูงเกินกว่าค่ามาตรฐาน

แผนภูมิแสดงปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอนเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย ระหว่างวันที่ 1 มิ.ย. - 15 พ.ย. 49

แผนภูมิแสดงปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอนเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย ระหว่างวันที่ 1 มิ.ย. - 15 พ.ย. 49

ให้ประชาชนปฏิบัติตน ดังนี้

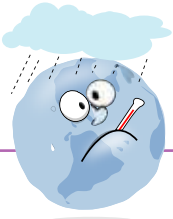
- หลีกเลี่ยงการอยู่ภายนอกอาคารเป็นเวลานานและงดการออกกำลังกายนอกอาคาร
- กลุ่มเสี่ยงที่อาจได้รับผลกระทบรุนแรง ได้แก่ เด็ก ผู้ป่วยโรคทางเดินหายใจ หอบหืด และผู้สูงอายุ ควรอยู่ในบ้านหรือในอาคาร ควรหลีกเลี่ยงการเดินทางในสภาวะอากาศที่มีหมอกควันปกคลุม
- ปิดประตูหน้าต่างไม่ให้ฝุ่นควันเข้าบ้าน
- หากต้องอยู่ในสภาพที่มีฝุ่นควันหนาที่บ ใ้ใช้ผ้าชุบน้ำปิดจมูกในการหายใจ
- งดการร่อนน้ำฝนไว้ใช้อุปโภคบริโภคชั่วคราว
- หากมีอาการผิดปกติทางเดินหายใจ ควรรีบไปพบแพทย์
- ติดตามรับฟังข่าวสารจากทางราชการ

โดยไม่ให้รถโดยสารที่องค์การขนส่งมวลชนฯ ดำเนินการเองและร่วมนบริการเอกชนก่อให้เกิดมลพิษจากไอเสียเกินมาตรฐานอีก และให้รายงานผลการตรวจวัดไอเสียของรถโดยสารและรถร่วมบริการเอกชนต่อศาลทุก ๓ เดือน เป็นเวลา ๑ ปี นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด และให้ยกฟ้องกรมควบคุมมลพิษ"

แม้ว่าคำพิพากษาดังกล่าวจะเป็นเพียงคำพิพากษาของศาลปกครองกลางก็ตาม แต่ได้สะท้อนให้เห็นถึงหลักกฎหมายทางปกครองที่สำคัญ คือ หน่วยงานทางปกครอง จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย จะฝ่าฝืนกฎหมายเสียเองไม่ได้ ไม่ว่าการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายจะทำให้ส่วนราชการนั้นจะต้องเสียค่าใช้จ่ายมากเท่าใดก็ตาม และนอกจากนี้ไม่ว่าจะมีอำนาจดำเนินการกับผู้กระทำความผิดกฎหมายสิ่งแวดล้อมหรือไม่ก็ตาม จะต้องกระทำตามอำนาจหน้าที่ของตนให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ จึงหวังว่าคำวินิจฉัยของศาลปกครองกลางดังกล่าว จะช่วยให้หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ตระหนักถึงภาระหน้าที่ของตนและเป็นที่ยึดของประชาชนในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของชาติได้

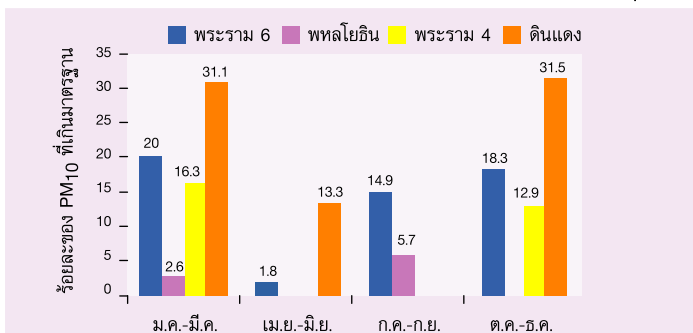

คุณภาพอากาศ

นางสาวพัชราภา ไชยชาญกร นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 4
สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง

สถานการณ์คุณภาพอากาศในช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2549 พบว่ามีมลพิษทางอากาศเพิ่มขึ้น เนื่องจากเป็นช่วงที่เริ่มเข้าสู่ฤดูหนาว ปริมาณฝนลดลง ทำให้มีปัญหาหมอกพิษทางอากาศเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM₁₀) พบว่าค่าที่ตรวจวัดได้มีค่าเกินมาตรฐานในหลายพื้นที่ เช่นเดียวกับก๊าซโอโซนซึ่งพบว่ามีค่าเกินมาตรฐานมากขึ้นเช่นกัน ส่วนสารมลพิษประเภทอื่น เช่น ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์และก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ยังอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

กรุงเทพมหานคร : พบปัญหาหมอกพิษทางอากาศเกินมาตรฐานจากฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน โดยค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ตรวจวัดได้ 11.3 - 168.7 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร (มคก./ลบ.ม.) มีจำนวนครั้งที่เกินมาตรฐาน 45 ครั้ง จากการตรวจวัด 429 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 10.5 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดือน ก.ค. - ก.ย. ที่ผ่านมา ซึ่งเกินมาตรฐานเพียงร้อยละ 2.8 (ตรวจพบว่าเกินมาตรฐาน 12 ครั้ง จากการตรวจวัด 433 ครั้ง) พื้นที่ที่พบว่ามีค่าเกินมาตรฐาน คือ บริเวณริมถนนที่การจราจรหนาแน่น ได้แก่ ถ.ดินแดง ถ.พระราม 6 และ ถ.พระราม 4 ซึ่งมีค่า PM₁₀ เกินมาตรฐานร้อยละ 31.5 18.3 และ 12.9 ตามลำดับ ส่วนพื้นที่ทั่วไปพบเกินมาตรฐานเพียง 1 ครั้ง ที่บริเวณโรงเรียนสิงหราชพิทยาคม เขตบางขุนเทียน

ก๊าซโอโซนพบว่ามีค่าเกินมาตรฐานเฉพาะในพื้นที่ทั่วไปที่ห่างจากถนน ค่าเฉลี่ย 1 ชั่วโมง ตรวจวัดได้ 0 - 188.0 มีจำนวนวันที่เกินมาตรฐานรวม 12 วัน บริเวณที่พบว่ามีค่าเกินมาตรฐาน ได้แก่ เขตราชบุรีบูรณะ เขตจตุจักร และเขตวังทองหลาง

ปริมณฑล : จ.สมุทรปราการ พบปัญหาฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน เกินมาตรฐานทุกสถานีที่ตรวจวัดและมีแนวโน้มสูงขึ้น ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ตรวจวัดได้ 20.1 - 282.6 มคก./ลบ.ม. และพบว่ามีค่าเกินมาตรฐานถึงร้อยละ 52 เพิ่มขึ้นจากช่วง ก.ค. - ก.ย. ซึ่งเกินมาตรฐานร้อยละ 6.6 นอกจากนี้ ตรวจพบค่าเกินมาตรฐานเป็นครั้งคราวบริเวณ จ.สมุทรสาคร และนนทบุรี

PM₁₀ ที่เกินมาตรฐานในเขตปริมณฑล ในช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2549

สถานี	ต่ำสุด - สูงสุด (มคก./ลบ.ม.)	จำนวนวันที่เกินมาตรฐาน/จำนวนวันที่ตรวจวัด (ร้อยละ)
จังหวัดสมุทรปราการ		
1. โรงจักรพระนครใต้	67.2 - 282.6	52/71 (73.2)
2. กรมทรัพยากรธรณี	41.5 - 237.2	43/72 (59.7)
3. ศาลากลาง	61.2 - 249.1	41/72 (56.9)
4. ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพ พระประแดง	61.2 - 200.5	23/64 (35.9)
5. การเคหะชุมชนบางพลี	20.1 - 163.2	9/44 (20.5)
ภาพรวม	20.1 - 282.6	168/323 (52)

PM₁₀ ที่เกินมาตรฐานในเขตปริมณฑล ในช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2549

สถานี	ต่ำสุด - สูงสุด (มคก./ลบ.ม.)	จำนวนวันที่เกิน มาตรฐาน/จำนวนวันที่ ตรวจวัด (ร้อยละ)
จังหวัดสมุทรสาคร แขวงทางหลวงสมุทรสาคร อ.กระทุ่มแบน	35.3 - 145.6	2/63 (3.2)
จังหวัดนนทบุรี ม.สุโขทัยธรรมมาธิราช อ.ปากเกร็ด	35.4 - 145.6	2/68 (2.9)

ก๊าซโอโซนเฉลี่ย 1 ชั่วโมงในพื้นที่ปริมณฑล ค่าที่ตรวจวัดได้ อยู่ในช่วง 0 - 113.0 ส่วนในพันล้านส่วน (ppb) เพิ่มขึ้นจากช่วงเดือน ก.ค. - ก.ย. ซึ่งตรวจวัดได้ 0 - 108.0 ppb โดยพบว่ามีค่าเกินมาตรฐาน เป็นครั้งคราวทุกพื้นที่ที่ทำการตรวจวัด โดย จ.สมุทรสาคร มีก๊าซโอโซน เกินมาตรฐานมากที่สุด 6 วัน รองลงมา คือ จ.นนทบุรีและปทุมธานี พบว่ามีค่าเกินมาตรฐาน 5 และ 4 วัน ตามลำดับ ส่วน จ.สมุทรปราการ พบว่ามีก๊าซโอโซนเกินมาตรฐานเพียง 1 วัน

พื้นที่ต่างจังหวัด : ยังคงพบฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน เกินมาตรฐานในพื้นที่ ต.หน้าพระลาน จ.สระบุรี ซึ่งปัญหามีแนวโน้ม สูงขึ้นมาก โดยสาเหตุยังคงเกิดจากอุตสาหกรรมโม่บด ย่อยหิน และ

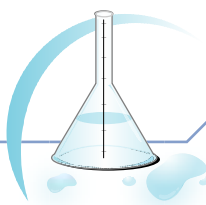
การจราจรขนส่งในพื้นที่ ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมงของ PM₁₀ ที่ตรวจวัดได้ 42.1 - 292.4 มคก./ลบ.ม. มีจำนวนครั้งที่เกินมาตรฐาน 51 ครั้ง จากการ ตรวจวัด 63 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 80.9 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดือน ก.ค. - ก.ย. ซึ่งตรวจวัดได้ 37.2 - 193.2 มคก./ลบ.ม. โดยเกินมาตรฐานร้อยละ 16.3 ส่วนพื้นที่อื่น ได้แก่ จ.นครราชสีมา ชลบุรี พระนครศรีอยุธยา และระยอง มีจำนวนวันที่พบค่า PM₁₀ เกินมาตรฐาน ร้อยละ 16.9 14.7 4.1 และ 1.4 ตามลำดับ

PM₁₀ ที่เกินมาตรฐานในพื้นที่ต่างจังหวัด ในช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2549

สถานี	ต่ำสุด - สูงสุด (มคก./ลบ.ม.)	จำนวนวันที่เกิน มาตรฐาน/จำนวนวันที่ ตรวจวัด (ร้อยละ)
1. สระบุรี (หน้าพระลาน)	42.1 - 292.4	51/63 (80.9)
2. นครราชสีมา (บ้านพัก ทหารมณฑลทหารบก ที่ 21)	37.7 - 188.1	12/71 (16.9)
3. ชลบุรี (อ.ศรีราชา)	26.0 - 155.8	9/61 (14.7)
4. พระนครศรีอยุธยา (อ.พระนครศรีอยุธยา)	20.0 - 147.2	3/73 (4.1)
5. ระยอง (ชุมสาย โทรศัพท์ อ.เมือง)	14.2 - 123.4	1/71 (1.4)

ก๊าซโอโซน พบว่ามีค่าเกินมาตรฐานเป็นครั้งคราวในพื้นที่ จ.สระบุรี (หน้าพระลาน) และชลบุรี (อ.ศรีราชา) โดยพบว่ามีค่าเกิน มาตรฐานพื้นที่ละ 1 วัน

หมายเหตุ : ข้อมูลระหว่างเดือน ต.ค. - 12 ธ.ค. 49

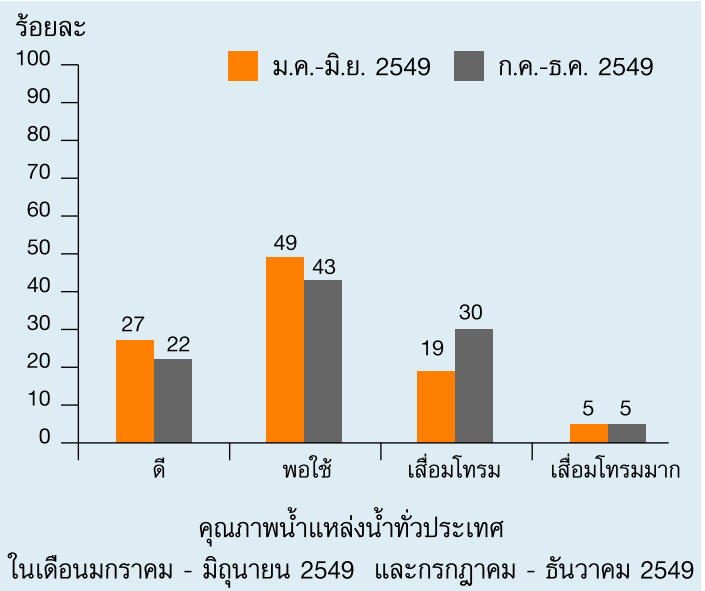

คุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน

นางสาวปวีณา สิลพนัง นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 5, นายเอกลักษณ์ เย็นเปี่ยม นักวิชาการสิ่งแวดล้อม
สำนักจัดการคุณภาพน้ำ

คุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินทั่วประเทศโดยรวมในรอบ 6 เดือน (กรกฎาคม - ธันวาคม 2549) อยู่ในเกณฑ์ดี พอใช้ เสื่อมโทรม และเสื่อมโทรมมาก คิดเป็นร้อยละ 22 43 30 และ 5 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับคุณภาพน้ำในช่วง 6 เดือนแรกของปี (มกราคม - มิถุนายน 2549) พบว่าคุณภาพน้ำที่อยู่ในเกณฑ์ดี พอใช้ และเสื่อมโทรม มีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย โดยแหล่งน้ำส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ และแหล่งน้ำที่อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมากคงที่ จากช่วงครึ่งปีแรกของ ปี 2549 ดังแสดงในรูป

แหล่งน้ำที่เสื่อมโทรมมาก ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง ตั้งแต่ จ.นนทบุรี ถึง จ.สมุทรปราการ เนื่องจากมีค่าแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มสูง ค่าแอมโมเนียสูง และค่าออกซิเจนละลายต่ำ แม่น้ำท่าจีนตอนล่าง ตั้งแต่ จ.นครปฐม ถึง จ.สมุทรสาคร เนื่องจากมีค่าแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มสูง และค่าออกซิเจนละลายต่ำ และแม่น้ำลำตะคองตอนล่าง ในพื้นที่ อ.เมือง จ.นครราชสีมา เนื่องจากมีค่าแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มสูง ค่าแอมโมเนียสูง และค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์สูง

แหล่งน้ำโดยรวมทั่วประเทศในช่วงครึ่งปีหลังของปี 2549 (แสดงในตาราง) มีเกณฑ์คุณภาพน้ำโดยรวมลดลงจากช่วงครึ่งปีแรก โดยพบว่าแหล่งน้ำส่วนใหญ่ที่อยู่ในเกณฑ์ดีและพอใช้ในครึ่งปีแรก อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมในช่วงครึ่งปีหลัง โดยเฉพาะแหล่งน้ำในภาคใต้และภาคกลาง ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แม่น้ำเสียว คุณภาพน้ำเปลี่ยนจากดีเป็นพอใช้ และหนองหาน คุณภาพน้ำเปลี่ยนจากพอใช้เป็นดี ภาคเหนือ

แม่น้ำปิง และวัง คุณภาพน้ำเปลี่ยนจากดีเป็นพอใช้ ภาคตะวันออก แม่น้ำตราด คุณภาพน้ำเปลี่ยนจากดีเป็นเสื่อมโทรม แม่น้ำประแสร์ คุณภาพน้ำเปลี่ยนจากพอใช้เป็นดี ทั้งนี้ คุณภาพน้ำที่เปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เช่น ฤดูกาล ปริมาณน้ำต้นทุนของแหล่งน้ำ ปริมาณน้ำฝน การชะล้างน้ำเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษต่างๆ ลงสู่แหล่งน้ำ เป็นต้น

ตาราง สรุปคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำที่สำคัญของประเทศไทย ในรอบหกเดือนแรกของปี 2549 (กรกฎาคม - ธันวาคม)

เกณฑ์คุณภาพน้ำ	ภาคเหนือ	ภาคกลาง	ภาคตะวันออก	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้	ร้อยละของแหล่งน้ำทั้งหมด
ดี	อิง กก แม่จาง	แควใหญ่ แควน้อย เพชรบุรีตอนบน	เวฬุ ประแสร์	อุน ลำปาว หนองหาน	ตาปีตอนบน ทะเลหลวง	22
พอใช้	ปิง วัง ยม น่าน ลี้	เจ้าพระยาตอนบน แม่กลอง กุยบุรี	บางปะกง ปราจีนบุรี นครนายก พังราด ระยองตอนบน	มูล ชี พอง ลำชี เลย ลำตะคองตอนบน เสียว สงคราม	ตาปีตอนล่าง ตรัง ปากพนัง หลังสวน พุมดวง	43
เสื่อมโทรม	กวาง บึงบรเพ็ด กว๊านพะเยา	เจ้าพระยาตอนกลาง ท่าจีนตอนกลาง เพชรบุรีตอนล่าง ท่าจีนตอนบน ลพบุรี ป่าสัก ปราณบุรี สะแกกรัง น้อย	ตราด จันทบุรี ระยองตอนล่าง		ชุมพร ทะเลสาบ สงขลา ทะเลน้อย	30
เสื่อมโทรมมาก		เจ้าพระยาตอนล่าง ท่าจีนตอนล่าง		ลำตะคองตอนล่าง		5

ภาคเหนือ คุณภาพน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดีและพอใช้ ปัญหาคุณภาพน้ำที่สำคัญคือ การปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมดและฟิคอลโคลิฟอร์มในชุมชนเมือง โดยเฉพาะในชุมชนหนาแน่นที่อยู่ริมแม่น้ำ และความสกปรกในรูปบีโอดีมีค่าสูง ได้แก่ แม่น้ำกวาง บึงบรเพ็ด และกว๊านพะเยา สำหรับช่วงฤดูฝนแม่น้ำทุกสายมีความขุ่นสูง เนื่องจากการชะล้างหน้าดินจากกิจกรรมการเกษตรในพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง

ภาคกลาง คุณภาพน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม โดยแม่น้ำท่าจีนตอนล่างและเจ้าพระยาตอนล่าง อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก เนื่องจากการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์ม แอมโมเนียมีค่าสูง ส่วนค่าออกซิเจนละลายต่ำ ปัญหาคุณภาพน้ำที่สำคัญของแหล่งน้ำภาคกลางคือ การปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมดและฟิคอลโคลิฟอร์ม ค่าออกซิเจนละลายต่ำ และแอมโมเนียมีค่าสูง แม่น้ำท่าจีนตอนบนและแม่น้ำน้อย เปลี่ยนแปลงจากเกณฑ์พอใช้เป็นเสื่อมโทรม เนื่องจากค่าออกซิเจนละลายต่ำ แม่น้ำปราณบุรีเปลี่ยนแปลงจากเกณฑ์พอใช้เป็นเสื่อมโทรม เนื่องจากการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มสูง

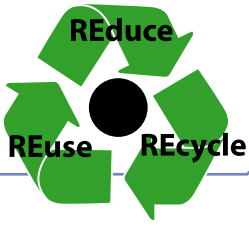
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คุณภาพน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์พอใช้

โดยตลอดหลายปีที่ผ่านมา มีเพียงแม่น้ำลำตะคองตอนล่าง อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก เนื่องจากความสกปรกในรูปบีโอดีสูง มีการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มฟิคอลโคลิฟอร์ม และค่าแอมโมเนียสูง ปัญหาคุณภาพน้ำที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือคือ การปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มฟิคอลโคลิฟอร์มในพื้นที่ชุมชนหนาแน่น

ภาคตะวันออก คุณภาพน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ปัญหาคุณภาพน้ำที่สำคัญคือ การปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมดและฟิคอลโคลิฟอร์มในพื้นที่ชุมชนหนาแน่น และการรุกล้ำของน้ำทะเลในช่วงฤดูแล้ง แม่น้ำตราด เปลี่ยนแปลงจากเกณฑ์ดีเป็นเสื่อมโทรม เนื่องจากการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มฟิคอลโคลิฟอร์มสูง

ภาคใต้ คุณภาพน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ปัญหาคุณภาพน้ำที่สำคัญของภาคใต้คือ การปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มฟิคอลโคลิฟอร์มในพื้นที่ชุมชนหนาแน่น บริเวณที่เป็นปัญหาอยู่เสมอ คือ ทะเลสาบสงขลา บริเวณปากคลองลำโรง อ.เมือง จ.สงขลา แม่น้ำชุมพร และทะเลน้อย เปลี่ยนแปลงจากเกณฑ์พอใช้เป็นเสื่อมโทรม เนื่องจากการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มฟิคอลโคลิฟอร์มสูง และความสกปรกในรูปบีโอดีสูง

3Rs กับการบริหารจัดการของเสีย

นายไชยา บุญชิต นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 6ว นางสาววาสนา แจ่มประจักษ์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 6ว
สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย

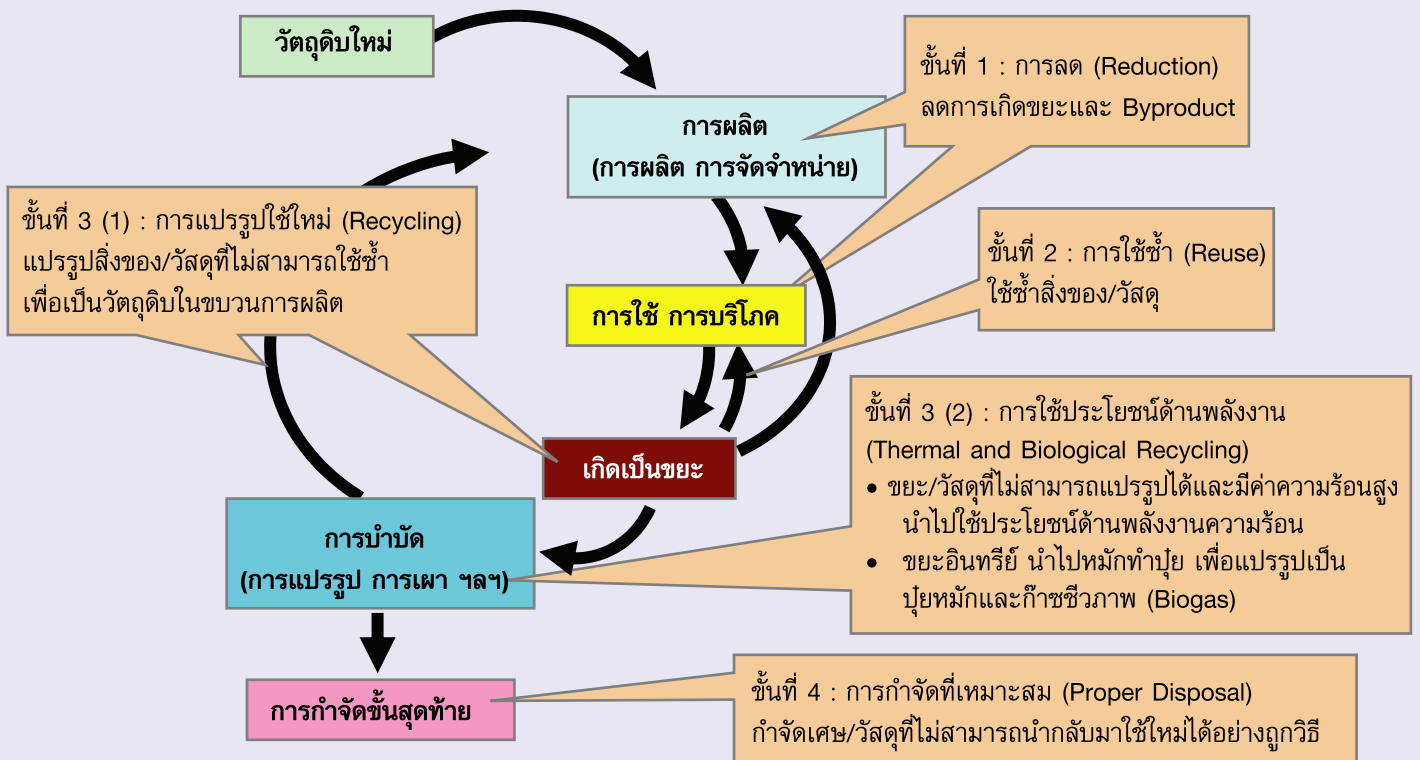
จากปัญหามลพิษที่ทวีความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ อีกทั้งข้อจำกัดด้านทรัพยากรธรรมชาติและงบประมาณ รัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับแนวทางการบริหารจัดการมลพิษรูปแบบใหม่ที่เน้นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Resource Conservation and Recovery) โดยมีสาระสำคัญคือ "การป้องกันการเสื่อมโทรมหรือการสูญสิ้นไปและนำกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ ที่อาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชนและประชาชน เพื่อให้เกิดสมดุลและเป็นรากฐานในการพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมของประเทศอย่างยั่งยืน" จากกรอบนโยบายดังกล่าว กรมควบคุมมลพิษจึงกำหนดแนวทางให้มีการจัดการของเสียแบบครบวงจรที่มุ่งเน้นหลักการด้าน 3Rs (Reduce, Reuse and Recycle) โดยควบคุมปริมาณขยะมูลฝอยหรือของเสียที่แหล่งกำเนิด และเพิ่มประสิทธิภาพการคัดแยกและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยหรือของเสียที่เกิดขึ้น ก่อนที่จะนำไปกำจัดขั้นสุดท้ายซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในระยะยาวได้

กรอบยุทธศาสตร์ด้าน 3Rs ของประเทศ มีเป้าหมายสูงสุดคือให้เกิดการลดของเสีย (Waste Reduction) คัดแยกและนำกลับคืนมาใช้ซ้ำ (Reuse) หรือแปรรูปใหม่ (Recycling) ให้มากที่สุดในทุกชุมชนทั่วประเทศ การดำเนินงานด้าน 3Rs จะเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน องค์กรเอกชนและประชาชน ครอบคลุมทุกขั้นตอนของการจัดการของเสีย ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การกำจัดจำหน่ายและบริโภค การนำกลับมาใช้ใหม่

และการบำบัดและกำจัด โดยอาศัยหลักการ Sound Material - cycle Society ของประเทศญี่ปุ่น ที่มี 4 ขั้นตอนหลักคือ 1) การลดของเสียและมลพิษ (Reduction) ที่เกิดจากขบวนการผลิตและการบริโภค 2) การใช้ซ้ำ (Reuse) สิ่งของ วัสดุ หรือผลิตภัณฑ์ภายหลังการบริโภค 3) การแปรรูปใช้ใหม่ (Recycling) ของวัสดุหรือผลิตภัณฑ์ที่ไม่สามารถใช้ซ้ำได้ และ 4) การกำจัดเศษวัสดุที่ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกหลักวิชาการ (รูปที่ 1) ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการดำเนินงานด้าน 3Rs โดยอาศัยกลยุทธ์ ดังนี้

• **กลยุทธ์ทางสังคม (Social Strategy)** เป็นการเสริมสร้างความรู้ ความตระหนักและจิตสำนึกเกี่ยวกับปัญหามลพิษ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาในรูปแบบต่างๆ เช่น การเป็นอาสาสมัครสิ่งแวดล้อม การเป็นพันธมิตร (Partnership) ในการเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์ การเข้าร่วมโครงการของภาครัฐโดยวิธีสมัครใจ เป็นต้น

รูปที่ 1 หลักการการดำเนินงานด้าน 3Rs ของประเทศไทย ที่มา : ดัดแปลงจาก Sound Material - cycle Society ของประเทศญี่ปุ่น

- **กลยุทธ์ด้านการวิจัยและพัฒนา (Research and Development Strategy)** เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเงิน การลงทุน การทำโครงการต้นแบบ การสร้างเครือข่ายนักวิจัยและศูนย์เทคโนโลยีเพื่อวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีในการลดของเสีย การนำกลับมาใช้ใหม่ และการจัดการที่ถูกต้องหลักวิชาการ อาทิ การวิจัยและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสะอาด (Clean Technology) การพัฒนารูปแบบการประเมินวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ (Life - cycle Analysis) การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม และการศึกษาวิจัยด้านการแปรรูปขยะมูลฝอยเป็นพลังงานความร้อน เป็นต้น

- **กลยุทธ์เสริมสร้างประสิทธิภาพ (Capacity Building Strategy)** เป็นการเสริมสร้างองค์ความรู้ เทคนิควิชาการและเทคโนโลยีให้กับองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้าน 3Rs ทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น การแลกเปลี่ยนของเสียอุตสาหกรรม การประยุกต์ใช้การผลิตที่สะอาด การจัดทำหลักเกณฑ์ แนวทางในการลด คัดแยกและใช้ประโยชน์ของเสีย เป็นต้น

- **กลยุทธ์ความร่วมมือระหว่างประเทศ (International Cooperation Strategy)** เน้นการร่วมมือกับประเทศต่างๆ ในการดำเนินโครงการศึกษา วิจัย แลกเปลี่ยนความรู้และเทคโนโลยีด้าน 3Rs รวมทั้งดำเนินการตามพันธกรณีที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษให้เป็นระบบ ครบวงจรและเป็นไปตามหลักสากล

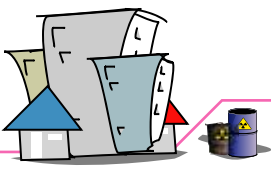
- **กลยุทธ์ด้านเศรษฐศาสตร์ (Economic Strategy)** เป็นการประยุกต์ใช้เครื่องมือด้านเศรษฐศาสตร์ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และส่งเสริมให้เกิดการลดและนำของเสียกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ อาทิ การส่งเสริมให้เกิดระบบมัดจำคืนเงินซากแบตเตอรี่รถยนต์ การส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าสีเขียว การจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของภาครัฐ การส่งเสริมการลงทุนสำหรับโรงงาน/กิจกรรมที่นำของเสียกลับมาใช้ใหม่ เป็นต้น

- **กลยุทธ์ด้านกฎหมาย (Regulatory Strategy)** เป็นการปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายและกฎระเบียบที่มีอยู่ในปัจจุบัน ให้สามารถรองรับแนวทางการดำเนินงานด้าน 3Rs อาทิ การกำหนดเกณฑ์

มาตรฐานภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท การกำหนดหลักเกณฑ์ ข้อกำหนดการลดและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย การกำหนดเกณฑ์ มาตรฐานและแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน การยกย่องยุทธศาสตร์การจัดการ E-Waste

การนำหลักการด้าน 3Rs มาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมของประเทศ จะเป็นการกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนได้ตระหนักถึงความสำคัญในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Resource Efficiency) และเห็นผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการพัฒนาประเทศ อันนำไปสู่การกำหนดมาตรการหรือแนวทางร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชนและประชาชน ในการจัดการมลพิษอย่างเป็นระบบ ครบวงจร และสอดคล้องกับแนวทางการบริหารจัดการมลพิษตามหลักสากล ตั้งแต่การลดปริมาณมลพิษที่แหล่งกำเนิด การนำกลับมาใช้ใหม่ และการกำจัดขั้นสุดท้าย

การเสริมสร้างประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการเก็บรวบรวม ขนส่งและกำจัดของเสียอันตรายจากชุมชน

นายภัทรพล ตูลารักษ์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 6ว
 สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย

กรมควบคุมมลพิษ จัดทำโครงการ (นำร่อง) เสริมสร้างประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการเก็บรวบรวมขนส่งและกำจัดของเสียอันตรายจากชุมชน เพื่อพัฒนาระบบจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนที่ถูกหลักวิชาการสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมในการจัดการขยะมูลฝอยทั่วไปอยู่แล้ว จำนวน 3 พื้นที่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร (เขตดินแดง) เทศบาลนครนนทบุรี และเทศบาลนครพิษณุโลก เป็นพื้นที่นำร่อง โดยร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการและดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ คัดแยก เก็บรวบรวมและจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน

การดำเนินโครงการดังกล่าวข้างต้น กรมควบคุมมลพิษ ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณสำหรับออกแบบ และปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น ได้แก่ ภาชนะซึ่งมีทั้งแบบตั้งตามจุดต่างๆ ในชุมชนและแบบที่ใช้กับอาคารและห้างสรรพสินค้า ยานพาหนะที่มีช่องแยกเก็บของเสียอันตราย สถานที่เก็บรวบรวม และอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ รวมทั้งให้การสนับสนุนด้านวิชาการ การอบรมเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชุมร่วมกับประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย และสร้างความร่วมมือจากประชาชนผ่านการประชาสัมพันธ์และกิจกรรมคาราวานสัญจร ซึ่งประกอบด้วย เกมส์ให้ความรู้เกี่ยวกับของเสียอันตราย ขยะ

อันตรายแลกรางวัล และการแสดงมินิคอนเสิร์ต โดยจัดงานครั้งแรกที่เทศบาลนครพิษณุโลก เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2549 ที่เทศบาลนครนนทบุรี เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2549 และที่เขตดินแดง เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2549 ทั้งนี้ ในรอบปี 2549 สามารถคัดแยกและเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน 3 ประเภทหลัก ได้แก่

แบตเตอรี่ (เช่น ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่มือถือ ถ่านนาฬิกา) หลอดไฟ และภาชนะบรรจุสารเคมี ในเขตเทศบาลนครพิษณุโลกสามารถเก็บรวบรวมของเสียอันตราย ได้กว่า 2,000 กิโลกรัม ในเขตเทศบาลนครนนทบุรี ได้กว่า 700 กิโลกรัม และในเขตดินแดง ได้กว่า 400 กิโลกรัม

การลักลอบทิ้งกากสารเคมี

นายมานพ บุญแจ่ม นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 6
สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย

ท่านทราบหรือไม่ว่าตลอดช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนสิงหาคมของปี 2549 มีการเสนอข่าวสารเกี่ยวกับการลักลอบทิ้งกากสารเคมีและกากของเสียอันตรายจากภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ต่างๆ ของประเทศผ่านสื่อสารมวลชนแขนงต่างๆ หลายครั้ง ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าการจงใจนำกากสารเคมีและของเสียอันตรายมาทิ้งตามพื้นที่สาธารณะของเอกชนยังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะนำมาทิ้งด้วยเหตุผลอะไรก็ตาม เหตุการณ์เหล่านั้นได้ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ซึ่งตลอด 3 เดือนที่ผ่านมานี้มีเหตุการณ์การลักลอบทิ้งกากสารเคมีเกิดขึ้นไม่น้อยกว่า 6 ครั้ง โดยเกิดขึ้นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง กากสารเคมีที่ลักลอบทิ้งส่วนใหญ่เป็นกากของเสียจากอุตสาหกรรมกลั่นน้ำมัน ของเสียผสมระหว่างน้ำมันหรือสารไฮโดรคาร์บอนกับน้ำ สารประเภทตัวทำละลายอินทรีย์ ตะกรันจากเตาหลอมโลหะ และโลหะผสมที่ปนเปื้อนโลหะหนัก ทั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาคและส่วนกลาง และภาคประชาชน ได้ประสานและร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังตัวอย่างเช่น กรณี การลักลอบทิ้งกากของเสียบริเวณเขาตั้งสุม ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ซึ่งเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ทำการรื้อจับกุมผู้ลักลอบนำกากสารเคมีมาทิ้งบริเวณเขาตั้งสุม ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ไม่มีมีการใช้ประโยชน์และห่างไกลจากชุมชน ก่อให้เกิดกลิ่นเหม็นและจุน ประชาชนที่สัญจรผ่านไปมา มีอาการแสบตาและมีการระคายเคืองของระบบทางเดินหายใจ เทศบาลตำบลห้วยใหญ่ได้ร้องขอมายังกรมควบคุมมลพิษ ให้ช่วยทำการตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

กรมควบคุมมลพิษ ได้ส่งเจ้าหน้าที่เข้าทำการตรวจสอบพื้นที่อย่างเร่งด่วนผลปรากฏว่ากากสารเคมีที่พบเป็นกากสารเคมีจากอุตสาหกรรมกลั่นน้ำมัน โดยเป็นสารประเภทตัวทำละลายอินทรีย์

เป็นหลัก เมื่อประเมินความรุนแรงและผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อมแล้วเห็นว่าควรเร่งแก้ไขปัญหาคาการฟุ้งกระจายของไอสารเคมีและการแพร่กระจายของสารเคมีไปสู่สิ่งแวดล้อม เนื่องจากตรวจพบไอสารเคมีที่เป็นอันตรายในบริเวณพื้นที่เกิดเหตุ ได้แก่ สาร Formaldehyde และ Benzene สูงเกินระดับความเข้มข้นของสารเคมีที่มีความปลอดภัยต่อประชาชน (ERPG1) ถึงสิบเท่า และกากสารเคมีที่พบมีแนวโน้มที่จะแพร่กระจายสู่แหล่งน้ำธรรมชาติที่อยู่บริเวณใกล้เคียงได้

หลังจากนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย เทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง อุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี กรมควบคุมมลพิษ ตัวแทนบริษัท GENCO และผู้ก่อเหตุได้ประชุมหารือร่วมกันเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขการปนเปื้อนของสารเคมี โดยเห็นพ้องตรงกันว่าต้องดำเนินการขนย้ายกากสารเคมีออกจากพื้นที่และนำไปกำจัด โดยผู้ก่อเหตุยินยัติรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการกำจัด และบริษัท GENCO ยินดีรับกากสารเคมีไปกำจัดให้ก่อนที่ศูนย์กำจัดกากของเสียของบริษัทฯ ณ นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด กรมควบคุมมลพิษ เป็นผู้แนะนำและกำกับดูแลการปฏิบัติงาน ให้เป็นไปตามแนวทางของการปฏิบัติด้วยความปลอดภัยในการตอบโต้เหตุฉุกเฉินจากสารเคมี (Standard Operating Safety)

การปฏิบัติการขนย้ายกากสารเคมีได้เริ่มขึ้น เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2549 ภายใต้การวางแผนปฏิบัติงานและประเมินสถานการณ์ที่รัดกุมอยู่บนพื้นฐานของความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานอย่างสูงสุด ซึ่งการปฏิบัติการดังกล่าวได้ลุล่วงและสิ้นสุดลง ในวันที่ 17 ตุลาคม 2549 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 3 วัน หลังจากขนย้ายกากสารเคมีแล้วได้ปรับสภาพดินด้วยปูนขาวและไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ เพื่อกำจัดกลิ่น และคณะเจ้าหน้าที่ ได้ทำการตรวจวัดไอสารเคมีอีกครั้ง พร้อมทั้งประสานงานให้หน่วยงานท้องถิ่นตรวจสอบและเผ่าระวังสิ่งแวดล้อมอีกระยะหนึ่งเพื่อให้แน่ใจได้ว่าไอสารเคมีได้ลดลงสู่ระดับที่ปลอดภัยต่อประชาชนและไม่เกิดการแพร่กระจายสู่สิ่งแวดล้อมแล้ว

ความสำเร็จจากเหตุการณ์นี้ จะเห็นได้ว่า.. ความร่วมมือร่วมใจจากหลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ เอกชนและประชาชนที่มุ่งมั่น

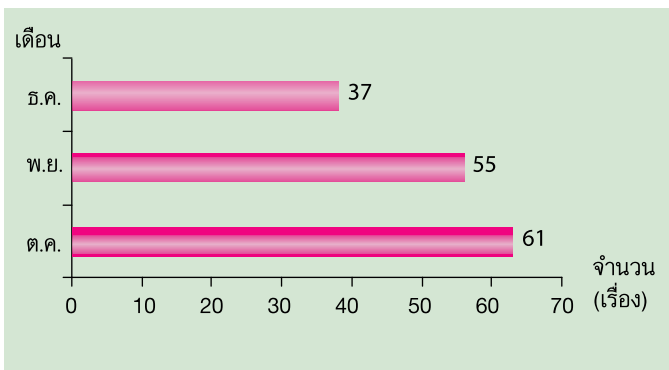
จะแก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยยึดเป้าหมายของความสำเร็จของการแก้ไขปัญหามลพิษของสารเคมีในสิ่งแวดล้อมเป็นที่ตั้ง.. ก็จะสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนให้ประสบความสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

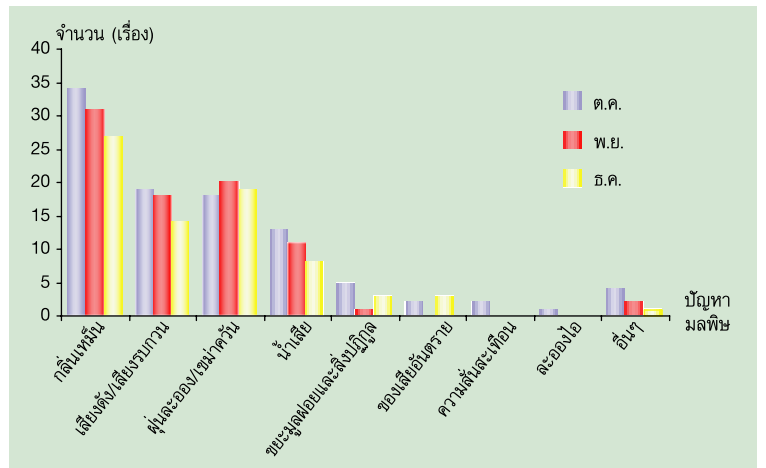
สถิติเรื่องร้องเรียน

นางสาวกวรรณ แสงศรี นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 5 ฝ่ายตรวจและบังคับการ

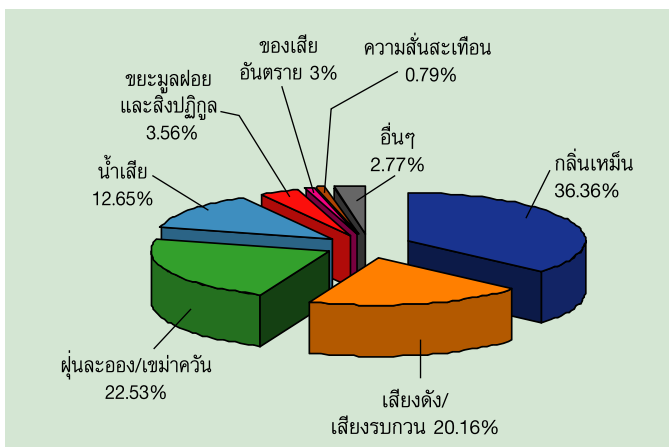
การร้องเรียนด้านมลพิษระหว่างเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2549 มีจำนวนทั้งสิ้น 153 เรื่อง โดยพบว่าในเดือนตุลาคม มีการร้องเรียนมากที่สุดจำนวนทั้งสิ้น 61 เรื่อง (รูปที่ 1) ปัญหามลพิษที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุดคือ ปัญหากลิ่นเหม็น คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมาคือ ปัญหาฝุ่นละออง/เขม่าควัน คิดเป็นร้อยละ 22.53 ปัญหาเสียงดัง/เสียงรบกวน คิดเป็นร้อยละ 20.16 และปัญหาน้ำเสีย คิดเป็นร้อยละ 12.65 (รูปที่ 2 และ รูปที่ 3)

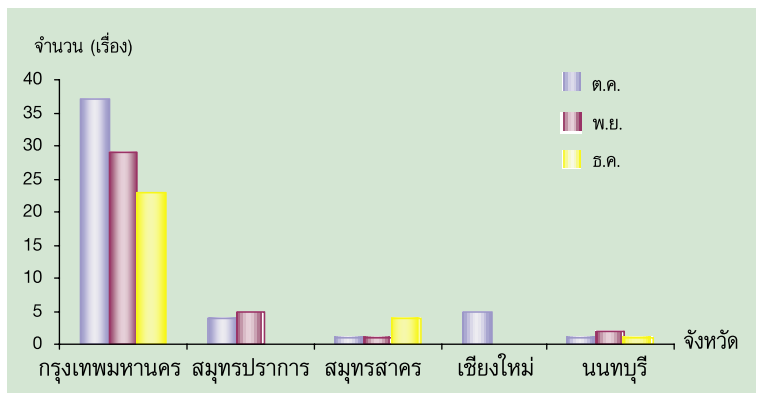
รูปที่ 1 จำนวนเรื่องร้องเรียนระหว่างเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2549

รูปที่ 2 ประเภทปัญหามลพิษที่มีการร้องเรียนระหว่างเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2549

รูปที่ 3 สัดส่วนปัญหามลพิษที่มีการร้องเรียนระหว่างเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2549

รูปที่ 4 จำนวนเรื่องร้องเรียนในจังหวัดที่มีการร้องเรียนสูงสุด 5 อันดับแรกระหว่างเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2549

ตารางแสดง จังหวัดที่มีเรื่องร้องเรียนสูงสุด 5 อันดับ
ระหว่างเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2549

จังหวัด	จำนวนเรื่อง	ร้อยละ
1. กรุงเทพมหานคร	89	58
2. สมุทรสาคร	9	6
3. สมุทรปราการ	6	4
4. เชียงใหม่	5	3
5. นนทบุรี	4	3
รวม	113	74
จังหวัดอื่นๆ	40	26
รวม	153	100

จังหวัดที่มีการร้องเรียนสูงสุด 5 อันดับระหว่างเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2549 ได้แก่ กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ สมุทรสาคร เชียงใหม่ และนนทบุรี ตามลำดับ โดยมีเรื่องร้องเรียนรวม 113 เรื่อง จาก 153 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 74 ของเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษของทั้งประเทศ (รูปที่ 4 และตาราง)

กรมควบคุมมลพิษแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ จำนวน 90 เรื่อง และอยู่ระหว่างการดำเนินการของกรมควบคุมมลพิษ จำนวน 63 เรื่อง

7 อุปนิสัยของนักบริหารระดับแนวหน้า

"อุปนิสัย" เป็นผลรวมขององค์ประกอบส่วนบุคคลในด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติ ซึ่งทำให้ท่านเกิดความเข้าใจว่า ตนเองต้องทำอะไร อย่างไร และเพื่ออะไร ส่วนคำว่า **"ประสิทธิภาพ"** หมายถึง การสร้างผลลัพธ์ในระยะสั้นและระยะยาวอย่างสมดุลย์

การสร้างนักบริหารที่มีประสิทธิภาพสูง เริ่มจากการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีของแต่ละบุคคล (อุปนิสัยที่ 1 - 3) ไปจนกระทั่งทำให้บุคคลนั้นตระหนักถึงกฎธรรมชาติที่ว่าสรรพสิ่งต่างพึ่งพาอาศัยกัน มนุษย์จึงต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (อุปนิสัยที่ 4 - 6)

อุปนิสัยที่สำคัญ 7 ประการสำหรับยอดนักบริหาร ได้แก่

1. กระตือรือร้น แต่เดิมคนเรามีแนวคิดที่ว่าทุกสิ่งทุกอย่างถูกกำหนดมาจากสิ่งแวดล้อม เผ่าพันธุ์ ประสบการณ์ ตลอดจนการอบรมตั้งแต่เยาว์วัย ตรงกันข้ามบุคคลที่มีความกระตือรือร้นนั้นจะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง รู้จักรับผิดชอบชีวิตและหน้าที่ของตนเอง โดยยึดค่านิยมเป็นหลักในการตัดสินใจและใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในทางที่ถูกต้อง บุคคลที่มีอุปนิสัยเช่นนี้มักจะไม่ว่าใครจะมองหรือโยนความผิดให้กับสถานการณ์เมื่อเกิดผลลัพธ์ที่ไม่พึงประสงค์ แต่กลับจะมุ่งหน้าหาทางออกหรือข้อแก้ไขที่ดีต่อไปได้ นอกจากนี้ยังสามารถเลือกที่จะไม่ให้เกิดปัญหาเหล่านั้นมาครอบงำงานเป็นทุกข์ไม่เป็นอันกินอันนอน

2. ตั้งเป้าหมายก่อนลงมือทำงานเสมอ (Begin with the End in Mind) ท่านควรจะทำหนดภารกิจหน้าที่ที่ควรจะทำพร้อมถามตนเองว่า ผลสำเร็จควรจะออกมาในรูปแบบใดก่อนเสมอ เป้าหมายนี้จะช่วยให้ท่านสามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและการตัดสินใจต่างๆ อุปนิสัยนี้สามารถใช้ได้กับทั้งการวางแผนการทำงานและครอบครัว

3. เรียงลำดับความสำคัญก่อนหลัง (First Thing First) ลองวาดและจัดตารางการบริหารเวลาของท่าน โดยให้เวลานอนเป็นส่วนของความเร่งด่วนจากมากไปหาน้อย แนวตั้งเป็นส่วนของความสำคัญจากน้อยไปหามาก

4. คิดหาทางให้ทุกฝ่ายได้รับประโยชน์ร่วมกัน (Think Win-Win) หลายคนมักคิดกันว่าหาทางออกเช่นนี้เป็นแนวคิดที่เป็นอุดมคติเกินไป

ในความเป็นจริงแล้วเราสามารถทำให้ทุกฝ่ายเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ร่วมกันได้ การหาทางออกแบบ Win-Win ต้องการหาความแข็งแกร่งของจิตใจในการหาทางออก คือ ไม่เพียงแต่ต้องนึกถึงบุคคลอื่นเท่านั้น แต่คุณต้องกล้าตัดสินใจและมั่นใจที่จะค้นหา พร้อมๆ กับทำความเข้าใจจนกว่าจะได้ทางออกที่ว่า "ใช่เลย"

5. พยายามเข้าใจเขาก่อนแล้วจึงทำให้เขาเข้าใจเรา (Seek First to Understand then be Understood) พยายามเข้าใจกับสิ่งที่ผู้อื่นอธิบาย โดยเอาตัวเราเข้าไปอยู่ในสถานการณ์ของเขา เมื่อเราเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ฝ่ายตรงข้ามจะมีความรู้สึกที่ผ่อนคลายและเปิดกว้างในการรับฟังเรามากขึ้น

6. ความร่วมมือร่วมใจกัน (Synergy) โบราณว่าไว้สองหัวดีกว่าหัวเดียว เมื่อคนสองคนคิดหาทางออกร่วมกัน ย่อมดีกว่าที่ต่างคนต่างหาทางออกโดยไม่ปรึกษากัน หรือตัดสินใจคนเดียวตามลำพัง ความร่วมมือร่วมใจไม่ใช่การยอมความ หากแต่เป็นการสื่อสารกันด้วยความเคารพในสิทธิและความคิดสร้างสรรค์ของกันและกัน ทำให้เกิดการเรียนรู้ เกิดความเข้าใจ และสามารถหาทางออกได้ดีกว่าเดิม นี่แหละที่ทำให้เกิดสูตร Synergy คือ $1+1=3$

7. หมั่นฝึกฝนอุปนิสัยทั้ง 6 อยู่เป็นประจำ (Sharpening the Saw) ปฏิบัติตามอุปนิสัยที่กล่าวมาทั้ง 6 ประการ และผสมผสานอุปนิสัยเหล่านั้นให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดในการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับสุขภาพทางด้านร่างกาย ตลอดจนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

แต่อย่าลืมหมั่นทบทวนและนำมาปรับใช้ด้วย คิดว่าคงไม่ยากสำหรับการฝึกอุปนิสัยต่างๆ เหล่านี้ เพื่อการเตรียมตัวเป็นผู้บริหารระดับแนวหน้า เพราะสิ่งเหล่านี้มีความสำคัญ เป็นสิ่งที่เราควรเรียนรู้และปฏิบัติต่อเนื่องเสมอ แต่ถ้าเรียนรู้แล้วไม่นำมาใช้ปฏิบัติก็ไม่เกิดประโยชน์ ไม่นานก็ลืม อย่าลืม เรียนรู้เสมอและที่สำคัญ...**ต้องเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต**

ภาพกิจกรรม

เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2549 ดร.สุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษคนปัจจุบัน แถลงนโยบายในโอกาสที่ได้ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ พร้อมกับแถลงข่าวสถานการณ์มลพิษของประเทศไทยในปี 2549 ณ ห้องประชุมใหญ่ กรมควบคุมมลพิษ

เรียน

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตเลขที่ 32/2538
ไปรษณีย์สามเสนใน

▶ ติดต่อขอทราบข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

กรมควบคุมมลพิษ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

92 ซอยพหลโยธิน 7 ถนนพหลโยธิน สามเสนใน พญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทร 0 2298 2082 - 84 โทรสาร 0 2298 2085